

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 203

İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1591 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	5
• Dışişleri Komisyonu Raporu	6
• Teklif Metni	8
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	8
• Anlaşma Metni	9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 427445 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1591)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz tarafından 2003 yılında uygulamaya konulan "Afrika Ülkeleri ile Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi" kapsamında, Afrika kıtasında yer alan ülkeler ile ticari ve ekonomik ilişkilerimizin hukuki altyapısının tahkim edilmesi öngörülmektedir. Bu itibarla, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması" 3 Kasım 2016 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile esas olarak, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve ticaret hacminin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, Anlaşmanın başarılı bir şekilde uygulanması, uygulamadan kaynaklanabilecek sorunların ele alınması ve iki ülke arasında yeni işbirliği imkânlarının araştırılması için Türkiye-Sao Tome ve Prinsipe Karma Ekonomik Komisyonu kurulması konusunda mutabık kalınmıştır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-22452

7 Şubat 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3 Kasım 2016 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

2/4/2020

Esas No: 2/1591

Karar No: 147

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 7/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması”, 14/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 27/3/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/1591 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 11/3/2020 tarihli 21’inci toplantısında Ticaret Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesini, ticaret hacminin artırılmasını ve Türkiye - Sao Tome ve Prinsipe Karma Ekonomik Komisyonu kurulmasını öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Sao Tome ve Prinsipe’nin, Afrika’nın batısında iki küçük adadan oluşan, bin kilometrekarelik yüz ölçümüne sahip, nüfusu yaklaşık 200 bin civarında olan bir ülke olduğu,

Türkiye Cumhuriyeti’nin Afrika kıtasında büyüklüğünden bağımsız olarak bütün ülkelerle ilişkilerini geliştirdiği,

Diplomatik ilişkilerimizin 1981 yılında tesis edildiği bu ülkeye Gabon Büyükelçiliğimizin akredite olduğu, aynı zamanda gözlemci üye olduğumuz Portekizce Konuşan Ülkeler Topluluğu içinde de ilişkilerimizin devam ettirildiği,

2016 yılında İstanbul’da düzenlenen Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu kapsamında, Sayın Cumhurbaşkanımız ile bu ülkenin Başbakanı arasında yapılan görüşmede iki ülke arasındaki ekonomik iş birliğini artırma noktasında mutabık kalındığı,

Sao Tome ve Prinsipe’nin her türlü tüketim maddesini ithal ettiği, bu bakımdan ülkemiz için önemli bir ticaret imkânı ve potansiyeli sunduğu, ayrıca ülkedeki offshore petrol potansiyeli ile balıkçılık ve turizm sektörlerinin de yatırımcılarımız için yeni imkânlar sunduğu,

Ülkenin, küçük bir ekonomiye sahip olmakla beraber Orta Afrika Ülkeleri Ekonomik Topluluğuna üye olduğu, dolayısıyla büyük ölçekli pazarlarla iletişim açısından stratejik bir önem taşıdığı,

İthalat ve ihracat rakamlarına bakıldığında, ihracatındaki başlıca ürünlerin kakao ürünleri, elektrikli makine ve ekipman, yaş meyveler, kahve ve çay olduğu, önemli ölçüde Avrupa ülkeleriyle ticaret yaptığı; ihracatında Hollanda, Belçika, İspanya ve Fransa’nın, ithalatında da Portekiz, Angola,

Güney Afrika ve İspanya'nın öne çıktığı, ülkemizle olan ticaretinin 2018 yılında 1,8 milyon dolar iken 2019'da 2,4 milyon dolara yükseldiği, Türkiye'den bu ülkeye özellikle hububat ve mamulleri, demir çelik, kâğıt ve karton esaslı ürünlerin ve gıda ürünlerinin ihraç edildiği,

Ülkemizin bu ülkeye insani yardımda ve kalkınma yardımında da bulunduğu,

Gündemdeki Anlaşma'nın 2016'da gerçekleştirilen Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Formu kapsamında imzalandığı, Anlaşmayla kurulması öngörülen KEK mekanizması çerçevesinde başlanacak düzenli toplantılarla yeni ticari ve ekonomik açılımların yapılabileceği, bu mekanizmanın ayrıca ticari ve ekonomik ilişkilerimizde oluşabilecek sorunların en üst düzeyde çözülebilmesine de imkân vereceği, ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü redaksiyon yetkisiyle birlikte aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar ve Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatunoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Ali Şahin</i>
Erzurum	Eskişehir	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Ahmet Ünal Çeviköz</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Yunus Emre</i>	<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Zafer Sırakaya</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	
Karabük	Kayseri	

İZMİR MİLLETVEKİLİ
BİNALİ YILDIRIM'IN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
SAO TOME VE PRİNSİPE DEMOKRATİK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 3 Kasım 2016 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
SAO TOME VE PRİNSİPE DEMOKRATİK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
TİCARET VE EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
SAO TOME VE PRİNŞİPE DEMOKRATİK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI**

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti, (bundan böyle müştereken "Taraflar" ve münferiden "Taraflar" olarak anılacaktır) eşitlik ve karşılıklı fayda esasları ile

Karşılıklı yarar temelinde ticari ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi yönündeki ortak çıkarı göz önünde bulundurarak,

iki ülke arasındaki dostane ilişkileri daha da güçlendirme ve işbirliğini pekiştirme kararlılığı ile

aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

**MADDE I
TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ**

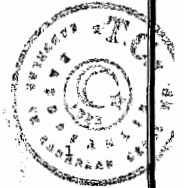
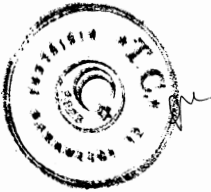
Taraflar, kendi iç hukuklarına ve taraf oldukları uluslararası antlaşma, sözleşme ve anlaşmalardan doğan yükümlülüklerine uygun olarak, ülkeleri arasında ticari ve ekonomik işbirliğini uygun tedbirleri olarak teşvik etmek ve kolaylaştırmak hususundaki taahhütlerini teyit ederler.

Taraflar aşağıdaki alanlarda işbirliğini güçlendireceklerdir:

- i. Ticareti Geliştirme
- ii. Karşılıklı Yatırım
- iii. Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi
- iv. Balıkçılık
- v. Enerji ve Mineral Kaynaklar
- vi. Sanayi ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme
- vii. Bilim ve Teknoloji
- viii. Hizmetler
- ix. İnsan Kaynakları Kapasitesinin Geliştirilmesi

**MADDE II
EN ÇOK KAYRILAN ÜLKE MUAMELESİ**

Taraflar, iki ülke arasında malların ihracat ve ithalatında uygulanan gümrük vergileri ve diğer harçlara ilişkin olarak birbirlerine En Çok Kayrılan Ülke statüsü tanyacaklardır.

Bu madde hükmü, serbest ticaret alanı, gümrük birliği ve diğer bölgesel anlaşmalar kapsamında üçüncü ülkelere hâlihazırda tanınan ya da gelecekte sağlanacak ayrıcalık ve avantajlar ile gelişme yolundaki ülkeler ile yapılan özel anlaşmalar ve sınır ticareti konularına uygulanmayacaktır.

MADDE III TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI

Taraflar, I. Madde altında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek ve ticaretin kolaylaştırılmasını sağlamak amacıyla ilgili firma ve kuruluşlarını, sergi, fuar ve diğer tanıtıcı faaliyetlere mümkün olduğu ölçüde katılmalarını ve iki ülke arasında ticaret heyeti organizasyonları ile özel sektör temaslarını teşvik edeceklerdir.

Taraflardan her biri, kendi ülkesinde diğer Tarafın gerçekleştireceği milli sergi organizasyonlarını mümkün olduğu ölçüde kolaylaştıracaktır.

İşbu Anlaşma çerçevesinde ekonomik ve ticari işbirliğine ilişkin üzerinde mutabık kalınan projelerin uygulanması, iki ülkenin ilgili özel sektör kuruluşları ve/veya kamu kurumları arasında imzalanacak sözleşmeler veya diğer düzenlemeler temelinde gerçekleştirilecektir.

MADDE IV ÖDEME YÖNTEMİ

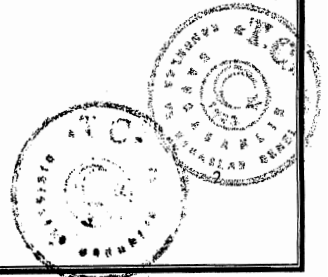
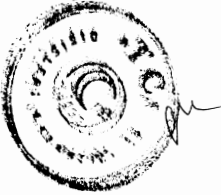
İki ülke arasında mübadele edilecek mal ve hizmetlere ilişkin tüm ödemeler, her iki ülkede yürürlükte bulunan kambiyo kanunları ve yönetmeliklere uygun olarak serbest konvertibl para birimleri üzerinden yapılacaktır.

MADDE V GEÇİCİ İTHALAT

Taraflar, ulusal mevzuatlarına uygun olarak, fuarlar, sergiler, heyetler ve seminerler gibi ticari tanıtım faaliyetlerinde kullanılmak üzere geçici olarak ithal edilen mal ve ekipmanların, ticari işlemlere tabi tutulmaması ve sergilendikten sonra tekrar ihraç edilmesi kaydıyla, gümrük vergileri, resim ve diğer harçlardan muaf tutulması konusunda mutabakatlarını teyit ederler.

MADDE VI BİLGİ TEATİSİ

Taraflar, aralarındaki ikili ticareti artırmak ve çeşitlendirmek ve iki ülke arasındaki ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla, başta mevzuatları ve ekonomik programları olmak üzere, ilgili alanlarda bilgi teatisini kolaylaştıracak ve hızlandıracaklardır.

**MADDE VII
KARMA EKONOMİK KOMİSYON**

Taraflar, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması için Bakanlar düzeyinde bir Türkiye-Sao Tome ve Prinsipe Karma Ekonomik Komisyonunu (Komisyon) bu Anlaşma ile kurarlar.

Komisyon, bu Anlaşmanın yerine getirilmesini denetleyecek, ikili ticaretin teşvik edilmesi ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi ve bu kapsamda ortaya çıkabilecek zorlukların ele alınması için gerekli teklifleri yapacaktır.

Komisyon, dönüşümlü olarak Türkiye ve Sao Tome ve Prinsipe'de, Taraflardan birinin talebi üzerine toplanacaktır.

**MADDE VIII
ULUSLARASI YÜKÜMLÜKLÜKLER VE ULUSAL MEVZUAT İLE UYGUNLUK**

Bu Anlaşma çerçevesinde Taraflar arasındaki işbirliği, her iki ülkede yürürlükte olan kanun, tüzük ve yönetmeliklere uygun olarak gerçekleştirilecek ve Tarafların uluslararası yükümlülükleri ile uyumlu olacaktır.

Bu Anlaşmadaki hiçbir şey, herhangi bir Tarafa, Anlaşmanın imzalandığı tarihte yürürlükte olan mevzuatını değiştirme yükümlülüğü getirecek şekilde yorumlanamayacaktır.

**MADDE IX
ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ**

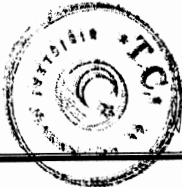
Bu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasına ilişkin olarak Taraflar arasında ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklar, makul olmayan bir gecikmeye mahal vermeksizin karşılıklı istişareler ve görüşmeler yoluyla dostane bir şekilde çözülecektir.

**MADDE X
TADİLAT**

Bu Anlaşma üzerinde herhangi bir değişiklik ya da tadil diplomatik kanallardan yapılacak ve bu tadil veya değişiklik Tarafların sözkonusu değişiklik ya da tadilin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal prosedürlerin tamamlandığına dair birbirlerine diplomatik kanallarla yaptığı son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

**MADDE XI
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE GEÇERLİLİK**

İşbu Anlaşma, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal prosedürlerinin tamamlandığına dair birbirlerine diplomatik kanallarla yaptıkları son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma beş (5) yıl süre ile yürürlükte kalacaktır ve İşbu Anlaşmanın XII. Maddesi uyarınca feshedilmediği takdirde, Anlaşmanın geçerliliği bir (1) yıllık sürelerle kendiliğinden yenilenecektir.

MADDE XII ANLAŞMANIN FESHİ

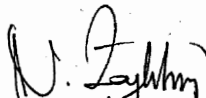
Taraflardan biri Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer Tarafa yazılı olarak altı (6) ay önce bildirmek kaydıyla İşbu Anlaşmayı feshedebilir.

Taraflarca aksi kararlaştırılmadığı sürece, Anlaşmanın sona ermesi İşbu Anlaşmanın maddeleri veya ona bağlı olarak akdedilmiş ayrı bir protokol, akit ya da anlaşma maddeleri ile başlatılan ve hâlihazırda devam eden tamamlanmamış faaliyet ve projeleri etkilemeyecektir.

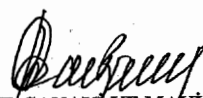
Kendi Hükümetleri tarafından usulüne uygun olarak yetkilendirilen aşağıdaki imza sahibi temsilciler tarafından İşbu Anlaşma Türkçe ve İngilizce dillerinde eşit derecede geçerli iki orijinal metin halinde imzalanmıştır. Metinlerin yorumlanmasında herhangi bir anlaşmazlık olması durumunda İngilizce nüsha esas alınacaktır.

İstanbul'da, 03 Kasım 2016 tarihinde düzenlenmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**EKONOMİ BAKANI
NİHAT ZEYBEKÇİ**

**SAO TOME VE PRİNSİPE
DEMOKRATİK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**TİCARET, SANAYİ VE MAVİ
EKONOMİ BAKANİ
AMERICO RAMOS**

TBMM Basımevi - 2020